

**КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАХИСТ ОСІБ
СТОСОВНО АВТОМАТИЗОВАНОЇ
ОБРОБКИ ДАНИХ
ОСОБИСТОГО ХАРАКТЕРУ***

Страсбург, 28 січня 1981 року

European Treaty Series/108

* Офіційний переклад

ПРЕАМБУЛА

Держави-члени Ради Європи, які підписали цю Конвенцію,

враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, зокрема на основі поважання верховенства права, а також прав і основних свобод людини,

зважаючи на доцільність поширення гарантій прав і основних свобод кожної людини, і зокрема права на повагу до особистого життя з огляду на зростання транскордонного потоку даних особистого характеру, які піддаються автоматизованій обробці,

підтверджуючи в той же час свою відданість свободі інформації незалежно від кордонів,

визнаючи необхідність узгодження основоположних цінностей поваги до особистого життя та безперешкодного обміну інформацією між народами,

погодилися про таке:

Глава I

Загальні положення

Стаття 1

Предмет і мета

Метою цієї Конвенції є забезпечення на території кожної Сторони для кожної особи незалежно від її національності або помешкання поважання її прав і основних свобод, і зокрема її права на недоторканість особистого життя, стосовно автоматизованої обробки даних особистого характеру, що її стосуються ("захист даних").

Стаття 2

Визначення

Для цілей цієї Конвенції:

- a) "дані особистого характеру" означають будь-яку інформацію, яка стосується конкретно визначеної особи або особи, що може бути конкретно визначеною ("суб'єкт даних");
- b) "файл даних для автоматизованої обробки" означає будь-який масив даних, що піддаються автоматизованій обробці;
- c) "автоматизована обробка" включає такі операції, що здійснюються повністю або частково за допомогою автоматизованих засобів: зберігання даних, виконання логічних і/або арифметичних операцій з цими даними, змінення, знищення, вибірка або поширення даних;
- d) "контролер файлу" означає фізичну чи юридичну особу, державний орган, установу або будь-який інший орган, що має повноваження відповідно до внутрішнього права вирішувати щодо цілі файлу даних для автоматизованої обробки, категорій даних особистого характеру, що мають зберігатися, та операцій, які мають здійснюватися з ними.

Стаття 3 **Сфера застосування**

1. Сторони зобов'язуються застосовувати цю Конвенцію до файлів даних особистого характеру для автоматизованої обробки та до автоматизованої обробки даних особистого характеру у державному та приватному секторах.

2. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання або в будь-який інший час після цього може повідомити заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи про те, що вона:

- a) не застосовуватиме цю Конвенцію до певних категорій файлів даних особистого характеру для автоматизованої обробки, перелік яких буде зданий на зберігання. Однак у цей перелік вона не включає категорії файлів даних для автоматизованої обробки, які згідно з її внутрішнім правом підпадають під дію положень про захист даних. Відповідним чином, вона вносить поправки до цього переліку новою заявою у випадках, коли згідно з її внутрішнім правом під дію положень про захист даних підпадають нові категорії файлів даних особистого характеру для автоматизованої обробки;
- b) застосовуватиме також цю Конвенцію до інформації, яка стосується груп осіб, асоціацій, фундацій, компаній, корпорацій та будь-яких інших установ, що безпосередньо чи опосередковано складаються з окремих осіб, незалежно від того, чи мають такі установи правосуб'єктність, чи ні;
- c) застосовуватиме також цю Конвенцію до файлів даних особистого характеру, які не піддаються автоматизованій обробці.

3. Будь-яка держава, що поширила сферу застосування цієї Конвенції будь-якою із заяв, передбачених у підпункті 2b або c вище, може повідомити у згаданій заяві, що таке поширення дії Конвенції стосується лише певних категорій файлів даних особистого характеру, перелік яких буде зданий на зберігання.

4. Будь-яка Сторона, що заявою, передбаченою у підпункті 2a вище, виключила із сфери застосування цієї Конвенції певні категорії файлів даних особистого характеру для автоматизованої обробки, не може вимагати застосування Конвенції до таких категорій Стороною, яка із сфери застосування цієї Конвенції їх не виключила.

5. Відповідним чином, Сторона, яка не поширила сферу застосування Конвенції, як це передбачено у підпунктах 2b і c вище, не може вимагати застосування цієї Конвенції по цих

пунктах стосовно Сторони, яка поширила у такий спосіб сферу її застосування.

6. Заяви, передбачені у пункті 2 вище, набирають чинності з моменту набрання чинності Конвенцією стосовно держави, яка їх зробила, якщо такі заяви були зроблені під час підписання або здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження чи приєднання, або через три місяці після їхнього отримання Генеральним секретарем Ради Європи, якщо вони були зроблені в будь-який інший час після цього. Такі заяви можуть бути відкликані повністю або частково шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи. Відкликання набирає чинності через три місяці від дати отримання такого повідомлення.

Глава II

Основоположні принципи захисту даних

Стаття 4 Обов'язки Сторін

1. Кожна Сторона в межах свого внутрішнього права вживає необхідних заходів з метою запровадження основоположних принципів захисту даних, викладених у цій главі.

2. Такі заходи вживаються не пізніше моменту набрання чинності цією Конвенцією стосовно відповідної Сторони.

Стаття 5 Якість даних

Дані особистого характеру, що піддаються автоматизованій обробці:

- a) отримуються та обробляються сумлінно та законно;
- b) зберігаються для визначених і законних цілей та не використовуються у спосіб несумісний з цими цілями;

- c) мають бути адекватними, відповідними і ненадмірними з точки зору цілей, заради яких вони зберігаються;
- d) мають бути точними та у разі необхідності мають поновлюватися;
- e) зберігаються у форматі, який дозволяє ідентифікувати суб'єктів даних не довше, ніж це необхідно для цілі, заради якої такі дані зберігаються.

Стаття 6

Особливі категорії даних

Дані особистого характеру, що свідчать про расову приналежність, політичні або релігійні чи інші переконання, а також дані особистого характеру, що стосуються здоров'я або статевого життя, не можуть піддаватися автоматизованій обробці, якщо внутрішнє право не забезпечує відповідних гарантій. Це правило застосовується також до даних особистого характеру, що стосуються засудження у кримінальному порядку.

Стаття 7

Захист даних

Для захисту даних особистого характеру, що зберігаються у файлах даних для автоматизованої обробки, вживаються відповідні заходи захисту, спрямовані на запобігання випадковому чи несанкціонованому знищенню або випадковій втраті, а також на запобігання несанкціонованому доступу, зміні або поширенню.

Стаття 8

Додаткові гарантії для суб'єкта даних

Будь-якій особі має бути надана можливість:

- a) встановлювати існування файлу даних особистого характеру для автоматизованої обробки, його головні цілі, а також особистість та постійне помешкання чи

місце знаходження головної штаб-квартири контролера файлу;

- b) отримувати через розумні проміжки часу та без надмірної затримки або витрат підтвердження або спростування зберігання даних особистого характеру, що її стосуються, у файлі даних для автоматизованої обробки, а також отримувати такі дані у доступній для розуміння формі;
- c) вимагати у відповідних випадках виправлення або знищення таких даних, якщо вони оброблялися на порушення положень внутрішнього права, що запроваджують основоположні принципи, визначені у статтях 5 і 6 цієї Конвенції;
- d) використовувати засоби правового захисту у разі невиконання передбаченого у пунктах b і c цієї статті прохання про підтвердження або у відповідних випадках про надання, виправлення або знищення даних.

Стаття 9 **Винятки та обмеження**

1. Винятки з положень статей 5, 6 і 8 цієї Конвенції дозволяються тільки в межах, визначених цією статтею.

2. Відступ від положень статей 5, 6 і 8 цієї Конвенції дозволяється у випадках, коли такий відступ передбачається законодавством Сторони та є у демократичному суспільстві необхідним заходом, спрямованим на:

- a) захист державної та громадської безпеки, валютно-кредитних інтересів держави або на боротьбу із кримінальними правопорушеннями;
- b) захист суб'єкта даних або прав і свобод інших людей.

3. Обмеження на здійснення прав, визначених у пунктах b, c і d статті 8, можуть запроваджуватися законодавством

стосовно файлів даних особистого характеру для автоматизованої обробки, що використовуються для цілей статистики або наукових досліджень, у випадках явної відсутності небезпеки порушення недоторканості особистого життя суб'єктів даних.

Стаття 10

Санкції та засоби правового захисту

Кожна Сторона зобов'язується передбачити відповідні санкції та засоби правового захисту від порушень положень внутрішнього права, що запроваджують основоположні принципи захисту даних, визначені у цій главі.

Стаття 11

Розширення захисту

Жодне з положень цієї глави не тлумачиться як таке, що обмежує або іншим чином зашкоджує можливості Сторони забезпечувати суб'єктам даних ступінь захисту більш високий, ніж той, що передбачається цією Конвенцією.

Глава III

Транскордонні потоки даних

Стаття 12

Транскордонні потоки даних особистого характеру та внутрішнє право

1. Стосовно передачі через національні кордони за допомогою будь-яких засобів даних особистого характеру, що піддаються автоматизованій обробці або що зібрані з метою їхньої автоматизованої обробки, застосовуються такі положення.

2. Сторона не може лише з метою захисту недоторканості особистого життя забороняти або зумовлювати спеціальними дозволами транскордонні потоки даних особистого характеру, що передаються на територію іншої Сторони.

3. Однак кожна Сторона має право відступати від положень пункту 2:

- a) якщо її законодавство містить конкретні положення для деяких категорій даних особистого характеру або файлів даних особистого характеру для автоматизованої обробки, у зв'язку із характером цих даних або цих файлів, за винятком випадків, коли положення іншої Сторони забезпечують аналогічний захист;
- b) якщо передача даних здійснюється з її території на територію держави, що не є Договірною, через територію іншої Сторони, для запобігання порушенню такою передачею законодавства Сторони, згаданої на початку цього пункту.

Глава IV

Взаємна допомога

Стаття 13

Співробітництво між Сторонами

1. Сторони погоджуються надавати одна одній взаємну допомогу з метою виконання цієї Конвенції.

2. Для цього:

- a) кожна Сторона призначає один або більше органів, назву та адресу яких вона повідомляє Генеральному секретарю Ради Європи;
- b) кожна Сторона, яка призначила більше одного органу зазначає у своєму повідомленні, згаданому в попередньому підпункті, сферу повноважень кожного з них.

3. Орган, призначений Стороною, на прохання органу, призначеного іншою Стороною:

- a) надає інформацію про свої законодавство та адміністративну практику у галузі захисту даних;
- b) у відповідності до свого внутрішнього права та з метою виключно захисту недоторканості особистого життя вживає всіх відповідних заходів для надання достовірної інформації, що стосується конкретної автоматизованої обробки, яка здійснюється на його території, за винятком однак даних особистого характеру, що обробляються.

Стаття 14 **Допомога суб'єктам даних,** **що мешкають за кордоном**

1. Кожна Сторона надає допомогу будь-якій особі, що мешкає за кордоном, у здійсненні прав, наданих їй внутрішнім законодавством, що запроваджує принципи, визначені у статті 8 цієї Конвенції.

2. Якщо така особа мешкає на території іншої Сторони, їй надається можливість подати своє прохання через посередництво органу, призначеного цією Стороною.

3. Прохання про надання допомоги має містити всі необхідні відомості, що стосуються, крім іншого:

- a) прізвища, адреси та будь-яких інших відповідних відомостей, які визначають особу, що звертається із проханням;
- b) файлу даних особистого характеру для автоматизованої обробки, якого стосується прохання, або його контролера;
- c) мети прохання.

Стаття 15

Гарантії стосовно допомоги, що надається призначеними органами

1. Орган, призначений Стороною, який отримав від органу, призначеного іншою Стороною, інформацію що супроводжує прохання про надання допомоги або у відповідь на його власне прохання про надання допомоги, використовує цю інформацію тільки для цілей, зазначених у проханні про надання допомоги.

2. Кожна Сторона забезпечує, щоб особи, які працюють у призначеному органі або діють від його імені, мали відповідні зобов'язання щодо збереження таємності або конфіденційності такої інформації.

3. Призначеному органу на свій власний розсуд і без ясно вираженої згоди суб'єкта даних, що мешкає за кордоном, у жодному випадку не дозволяється звертатися згідно з пунктом 2 статті 14 із проханням про надання допомоги від імені заінтересованої особи.

Стаття 16

Відхилення прохань про надання допомоги

Призначений орган, до якого звернене прохання про надання допомоги згідно зі статтею 13 або 14 цієї Конвенції, може відмовитися задовольняти таке прохання, якщо:

- a) прохання є несумісним із повноваженнями, якими наділені у галузі захисту даних органи, що відповідають за виконання прохання;
- b) прохання не відповідає положенням цієї Конвенції;

- с) виконання прохання може порушити суверенітет, безпеку або громадський порядок Сторони, якою він був призначений, або права та основні свободи осіб, що знаходяться під юрисдикцією цієї Сторони.

Стаття 17

Витрати на допомогу та порядок її надання

1. Взаємна допомога, яку Сторони надають одна одній згідно зі статтею 13, та допомога, яку вони надають згідно зі статтею 14 суб'єктам даних, що мешкають за кордоном, не може бути підставою для сплати жодних витрат або зборів, за винятком тих, що сплачуються на експертів і усних перекладачів. Витрати або збори на експертів і усних перекладачів сплачуються Стороною, яка призначила орган, що звертається із проханням про надання допомоги.

2. На суб'єкта даних не може покладатися сплата витрат або зборів, пов'язаних із заходами, що були вжиті від його імені на території іншої Сторони, крім витрат або зборів, які на законних підставах сплачуються мешканцями цієї Сторони.

3. Інші подробиці надання допомоги, що стосуються, зокрема, форм і процедур, а також використання мов, визначаються безпосередньо відповідними Сторонами.

Глава V

Консультативний комітет

Стаття 18

Склад Комітету

1. Після набрання чинності цією Конвенцією створюється Консультативний комітет.

2. Кожна Сторона призначає в Комітет одного представника та заступника представника. Будь-яка держава-

член Ради Європи, яка не є Стороною Конвенції, має право бути представленою в Комітеті спостерігачем.

3. Консультативний комітет одностайним рішенням може запропонувати будь-якій державі, що не є членом Ради Європи і не бере участі в Конвенції, бути представленою на тому чи іншому засіданні спостерігачем.

Стаття 19 **Функції Комітету**

Консультативний комітет:

- a) може вносити пропозиції з метою сприяння застосуванню Конвенції або його поліпшення;
- b) може вносити пропозиції про внесення поправок до цієї Конвенції у відповідності до статті 21;
- c) надає свій висновок щодо будь-якої пропозиції про внесення поправок до цієї Конвенції, яка передається йому на розгляд у відповідності до пункту 3 статті 21;
- d) може на прохання Сторони робити висновок з будь-якого питання, що стосується застосування цієї Конвенції.

Стаття 20 **Процедура**

1. Консультативний комітет скликається Генеральним секретарем Ради Європи. Його перше засідання відбувається упродовж дванадцяти місяців після набрання цією Конвенцією чинності. В подальшому він збирається якнайменш один раз на два роки і у будь-якому випадку, коли одна третина представників Сторін вимагає його скликання.

2. Кворум засідання Консультативного комітету складає більшість представників Сторін.

3. Після кожного свого засідання Консультативний комітет подає Комітету міністрів Ради Європи доповідь про свою роботу та про стан виконання Конвенції.

4. З урахуванням положень цієї Конвенції Консультативний комітет складає свої власні правила процедури.

Глава VI

Поправки

Стаття 21 Поправки

1. Поправки до цієї Конвенції можуть пропонуватися будь-якою Стороною, Комітетом міністрів Ради Європи чи Консультативним комітетом.

2. Будь-яка пропозиція про внесення поправки надсилається Генеральним секретарем Ради Європи державам-членам Ради Європи та кожній державі, що не є членом Ради, яка приєдналася до цієї Конвенції або якій було запропоновано приєднатися до неї у відповідності до положень статті 23.

3. Крім того, будь-яка поправка, запропонована Стороною або Комітетом міністрів, надсилається Консультативному комітету, який подає Комітету міністрів свій висновок щодо цієї запропонованої поправки.

4. Комітет міністрів розглядає запропоновану поправку та будь-який висновок, поданий Консультативним комітетом, і може затвердити поправку.

5. Текст будь-якої поправки, затверджений Комітетом міністрів у відповідності до пункту 4 цієї статті, надсилається Сторонам для прийняття.

6. Будь-яка поправка, затверджена у відповідності до пункту 4 цієї статті, набирає чинності на тридцятий день після того, як усі Сторони поінформували Генерального секретаря про її прийняття.

Глава VII

Заключні положення

Стаття 22

Набрання чинності

1. Цю Конвенцію відкрито для підписання державами-членами Ради Європи. Вона підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття чи затвердження здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Ця Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати, на яку п'ять держав-членів Ради Європи висловили свою згоду на обов'язковість для них цієї Конвенції у відповідності до положень попереднього пункту.

3. Стосовно будь-якої держави-члена, яка висловлюватиме свою згоду на обов'язковість для неї цієї Конвенції після набрання нею чинності, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження.

Стаття 23

Приєднання держав, що не є членами Ради

1. Після набрання цією Конвенцією чинності Комітет міністрів Ради Європи може запропонувати будь-якій державі, яка не є членом Ради, приєднатися до цієї Конвенції у рішенні, що приймається більшістю голосів, передбаченою у статті 20d Статуту Ради Європи, і одноставним голосуванням представників Договірних Держав, які мають право засідати в Комітеті.

2. Стосовно будь-якої держави, що приєдналася до цієї Конвенції, Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати здачі на зберігання документа про приєднання Генеральному секретарю Ради Європи.

Стаття 24

Територіальне застосування

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або свого документа про прийняття, затвердження чи приєднання може визначити територію (території), до якої застосовуватиметься ця Конвенція.

2. Будь-яка Держава може в будь-який інший час після цього заявою на ім'я Генерального секретаря Ради Європи поширити дію цієї Конвенції на будь-яку іншу територію, визначену в цій заяві. Щодо такої території Конвенція набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення тримісячного періоду від дати отримання такої заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка заява, зроблена відповідно до двох попередніх пунктів, може стосовно будь-якої території, визначеної в цій заяві, бути відкликана шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря. Відкликання набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 25

Застереження

Жодне застереження до положень цієї Конвенції не дозволяється.

Стаття 26

Денонсація

1. Будь-яка Сторона може в будь-який час денонсувати цю Конвенцію шляхом подання відповідного повідомлення на ім'я Генерального секретаря Ради Європи.

2. Така денонсація набирає чинності в перший день місяця, що настає після закінчення шестимісячного періоду від дати отримання такого повідомлення Генеральним секретарем.

Стаття 27

Повідомлення

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави-члени Ради Європи та будь-яку державу, що приєдналася до цієї Конвенції, про:

- a) будь-яке підписання;
- b) заду на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти або будь-якого документа про прийняття, затвердження чи приєднання;
- c) будь-яку дату набрання чинності цією Конвенцією відповідно до статей 22, 23 та 24;
- d) будь-яку іншу дію, будь-яке повідомлення або сповіщення, які стосуються цієї Конвенції.

На посвідчення чого нижчепідписані належним чином на те уповноважені представники підписали цю Конвенцію.

Вчинено у Страсбурзі двадцять восьмого дня січня місяця 1981 року англійською та французькою мовами, причому обидва тексти є однаково автентичними, в одному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи. Генеральний секретар Ради Європи надсилає засвідчені копії цієї Конвенції кожній державі-члену Ради Європи та будь-якій державі, якій було запропоновано приєднатися до цієї Конвенції.